

Leading the way to success in Latin America

2010

Jani Käyhkö Kati

Sanna Vatanen Tuta

Sisällysluettelo

JOHDANTO	3
ALKUVALMISTELUT	3
ELÄMINEN.....	3
Asuminen	3
Hintataso	4
Urheilu	4
Vapaa-aika.....	4
KOULU	5
Strategic Management in Latin America	6
Marketing and Sales in Latin American Market	6
Analyzing Argentinean Companies.....	6
Entrepreneurship in Latin America.....	6
Latin American Macroeconomic Overview	6
Business Law in Latin America.....	6
Spanish.....	7
MATKUSTUS	7
Mar del Plata.....	7
Salta	8
Ushuaia	8
El Calafate.....	8
Bariloche	9
Iguazú	9
Mendoza.....	10
Chile	11
Uruguay	11
Bolivia	12
Peru.....	12
Brasilia	12
YHTEENVETO	12

JOHDANTO

Opiskelimme kevätlukukauden 2010 Jyväskylän ammattikorkeakoulun organisoimassa ja Universidad Argentina de la Empresa -yliopiston järjestämässä ”Leading the Way to Success in Latin America” -vaihto-ohjelmassa Argentiinan pääkaupungissa Buenos Airesissa.

Tässä matkaraportissa emme aio niinkään paneutua Argentiinan historiaan vaan lähinnä omiin kokemuksiimme. Mikäli Argentiinan ja Latinalaisen Amerikan historia kiinnostaa enemmän, voimmekin suositella lukemaan aikaisempien vuosien matkaraportteja, joiden tekijät ovat jaksaneet paneutua historian lukemiseen meitä tarmokkaammin. Meitä kiinnosti kovasti ennen vaihtoon lähtöä, että kuinka paljon rahaa siellä tulee luultavasti kulumaan. Kukaan aikaisemmista vaihtareista ei oikein osannut vastata meille paljon heillä oli Argentiinassa mennyt rahaa, joten me laskimme rahan kulutuksen seuraavia vaihtareita varten. Lähtiessämme kummallakin oli tilillä reilu 7000€, jotka iloisesti kulutimme kaikki - lentoliput ja koulumaksu oltiin jo maksettu etukäteen. Meidän reippaalla ravintolassa syömisellä ja matkustelulla kevät kustansi siis suunnilleen 9000€. Täytyy ottaa kuitenkin huomioon, että viimeinen kuukausi vaihtojen jälkeen maksoi meille kaikkineen 2000€.

ALKUVALMISTELUT

Kuten jo jossain aikaisemmassa matkaraportissa on todettu, niin tämä vaihto-ohjelma on kuin olisi Aurinkomatkojen lomamatkalla. Lähes kaikki hoidetaan opiskelijoiden puolesta, erillisestä pyynnöstä Risto olisi varmaan tullut pakkaamaan matkalaukkummekin. Jo edellisenä keväänä oli ollut puhetta vaihto-ohjelman ryhmälennosta ja myös meidän kurssimme antoi voimakkaan kritiikin tätä ryhmälentoa vastaan. Itse olisimme mielellämme varanneet omat lentolippumme, sillä internetistä samoja lentoja katsellessamme lentoja olisi saanut helposti alle 1000 eurolla, Jyväskylän AMK:n veloittaessa lennoista 1200 euroa!

Hepatiittirokotteet ja keltakuumerokote ovat hyvä olla otettuna. Keltakuumerokotteen saa myös Buenos Airesista ilmaiseksi, mutta me otimme sen jo Suomessa. YTHS:llä meille sanottiin ettei keltakuumerokotetta tarvita, mutta jos aikoo käydä Brasiliassa ja haluaa takaisin Argentiinaan, niin rokote ja todistus siitä on oltava. Lavantautiin ja malariaan emme ottaneet missään vaiheessa lääkkeitä.

ELÄMINEN

Eläminen Buenos Airesissa oli hyvin mukavaa varsinkin kun kaverit kyhjöivät Suomessa koko talven 30 asteen pakkasissa. Näin jälkepäin tulee mieleen, että joitakin asioita olisi voinut ehkä tehdä toisin, mutta helppohan se on jälkepäin sanoa.

Asuminen

Meistä kumpikin valitsi asunnokseen UADE:n residenssin, koska se hoitui sillä, että laitto hakemuksessa rastin ruutuun. Alussa olimme hieman järkyttyneitä betonilattioista, -katoista ja –pylväistä, mutta pikkuhiljaa asuntola alkoi tuntua kodilta. Minkäänlaista äänieristystä ei ole ja välillä saikin kärsiä klo5 saakka aamulla bilettävistä asuintovereista ja ensimmäiset 1,5kk rakennusmiehet aloittivat poraamisen joka aamu klo7-8 aikaan. Muutaman viikon kesti ennen kuin

asuntolassa alkoi asiat olla kunnossa, sillä muut asukkaat meitä suomalaisia lukuun ottamatta olivat kesälomalla ja tekivät paluun vasta helmikuun puolella välissä. Muutamaa vesivahinkoa lukuun ottamatta asiat sujuivat hyvin.

Hyvä puoli asuntolassa on, että kouluun on matkaa 150m ja siellä asuu myös paikallisia. Meidät suomalaiset oli kylläkin laitettu kaikki samaan kerrokseen, mikä hankaloitti paikallisiin tutustumista. Asuntola oli mielestämme kallis ja huomasimme JAMK:n internetsivuilta, että ensi vuonna se tulee olemaan vielä kalliimpi. Täytyy vielä laittaa tähän huomio, että älkää jättäkö vaatteitanne kuivumaan residenssin pyykkitupaan, jos haluatte saada ne takaisin. Kannattaa myös miettiä haluaako viettää vaihtoaikaansa pyykkejä pesten vai kantaako pyykkinsä vain kulman takana lavaderiaa pitävälle kiinalaiselle, joka veloittaa pyykkien pesusta, kuivaamisesta ja valmiiksi viikkaamisesta 9 pesoa (hintaa residenssillä itse pestynä ja kuivausrummussa kuivattuna 5 pesoa + omat pesuaineet).

Hintataso

Inflaatio jyrää ja sen huomaa. Kun aikaisemmissa matkaraporteissa on mainittu kaiken olevan halpaa tai lähes ilmaista, niin eipä ole enää. 20-30% inflaatio vuodessa nostaa hintoja ihan kiitettävästi. Ruokakaupoissa on kuitenkin edelleen suhteellisen edullista. Bife de Chorizon (ulkofilepihvi) saa kaupasta parilla eurolla, 1l Quilmes olut kustantaa alle euron ja viinipullojen hinnat alkavat parista eurosta. Ravintoloissa saa Bife de Lomon (sisäfilepihvi) 10€:lla, iso pizza on 4-6€ ja viinilasi maksaa 1-2€. Hiustenleikkuun saa 4€:lla. Taksit sekä metrot, junat ja bussit ovat todella halpoja. Se mikä meidät yllätti totaalisesti, oli vaatteiden hintataso. Vaatteista saa lähes jokaisessa paikassa maksaa saman verran kuin Suomessa ja laatu on pääosin todella heikkoa. Suosittelemmekin ottamaan kunnolla vaatteita mukaan, jos ei halua käyttää rahojaan vaatteisiin, joista yksikään ei ole kunnossa kun kotiinlähtö koittaa.

Urheilu

Koululla on kuntosali ja ohjattuja tunteja. Kuukausikortti koulun kuntosalille maksoi 25€. Mikäli kuntosalia kuitenkin halusi käyttää, täytyi hankkia 20€ maksava terveystodistus. Me kävimme tangotunneilla La Virutassa ja jätimme kuntosalin väliin. Titicacajärvellä Inka Trailia kävellessä ja Machu Picchun portaita noustessa toivoimme kuitenkin, että olisimme panostaneet edes jotenkin kuntomme säilyttämiseen. Buenos Aires tarjoaa myös hyvät puitteet muihin urheilulajeihin, etenkin lenkkeilyyn ja tenniksen pelaamiseen - tietenkään unohtamatta jalkapalloa, joka on monelle argentiinalaiselle koko elämä.

Vapaa-aika

Buenos Aires tarjoaa luonnollisesti kaikki miljoonakaupungin resurssit laadukkaaseen vapaa-ajan viettoon. Me keskityimme pitkälti lukuisten ravintoloiden tarjontaan. Tämän lisäksi maailmanluokan konsertteja on useampi kuukaudessa - meidän aikana esiintymässä kävivät mm. Metallica, Guns 'n Roses ja Beyonce.

Musiikin lisäksi kaupungista löytyy teatteria, oopperaa, elokuvia ja tietenkin urheilutapahtumia. Oman vaihto-ohjelmamme aikana kävimme katsomassa pari Boca Juniorsin jalkapallo-ottelua kuuluisalla La Bomboneralla, Kaunotar ja Hirviö -musikaalia, Avataria IMAX 3D:nä sekä Harlem Globetrottersien koripalloshowta. Lippujenvarausjärjestelmät eivät Argentiinassa ole monestikaan ihan Suomen tasolla ja monesti ainoa vaihtoehto lippujen ostamiseen on marssia paikanpäälle pääsylipun toivossa. Lippujen ostaminen moniin konsertteihin onnistuu Buenos Airesin Hard Rock Cafésta ja Luna Parkilla järjestettäviin tapahtumiin liput voi varata netistä. Myös elokuvalippujen ostaminen Etelä-Amerikan suurimpaan IMAX elokuvateatteriin onnistuu nettisivulta.

Mielestämme vähintään yhden Boca Juniorssin kotiottelun katsomisen on kuuluttava jokaisen Buenos Airesissa käyvän ohjelmaan, riippumatta siitä onko jalkapallo juuri Sinulle se juttu. Boca Juniorsin ollessa kaupungin ylivoimaisesti suosituin joukkue, ei lippujen hommaaminen peleihin kuitenkaan ole aivan yksinkertaista ja ainakaan me emme löytäneet netistä tietoa mikä olisi helpoin tapa lippujen. Monesta paikasta lukemalla saimme kuvan, että ei paikallisena lippujen saaminen olisi mahdotonta, mutta ei asia aivan näinkään ole. Lippujen hommaamiseen on käytännössä kolme tapaa: lippujen ostaminen La Bomboneran lippuluukulta, lippu+kuljetukset-paketin ostaminen erilaisia ”elämispaketteja” tarjoavilta yrityksiltä tai paikallisen tuttavan hommaamina, jolloin peliin meno tapahtuu sivuporteista suoraan Bocan kuuluisaan fanikatsomoon 'Doceen'. Itse hommasimme lippumme ensimmäiseen peliin suoraan La Bomboneran lippuluukulta. Kaikki matkaoppaat varoittavat Bocan kaupunginosasta ja sinne menemisestä, mutta itse emme nähneet ainakaan stadionin seutua sellaisena, jonne ei voisi mennä. Sunnuntaina pelattaviin otteluihin liput myydään lauantaina ja sunnuntaina. Itse kävimme lippuluukulla sunnuntaina puolen päivän aikaan, jolloin jäljellä ei ollut kuin 250 peson istumapaikkoja. Stadionin ulkopuolella lähes jokainen yrittää myydä lippuja peliin - älä osta, ovat feikkejä! Been there, done that... Toisella kerralla menimme peliin paikallisen tuttavan johdolla sivuporteista, jolloin lipuille kertyi hintaa 100 pesoa. Fanikatsomossa meno oli aivan huikea kaikkien hyppiessä kannatuslaulujen tahdissa. Halvimmat liput peleihin ovat 30 pesoa, mutta nämä tuntuvat aina päätyvän paikallisten käsiin.

Koska Buenos Airesissa ei ole biitsejä mille mennä aurinkoa palvomaan, on kätevin vaihtoehto suunnata Etelä-Amerikan suurimmalle ulkoilma-allasalueelle Parque Norteen. Taksimatka UADE:lta Parque Norteen kustantaa noin 50 pesoa ja sisäänpääsy 25 pesoa. Etenkin tammi- ja helmikuussa alue on tupaten täynnä paikallisia auringonpalvoja ja paikalla onkin oltava hyvissä ajoin (~klo 12), jos haluaa päästä nauttimaan auringosta ja altaista.

Mikäli Buenos Airesin keskusta alkaa kyllästyttää, tarjoaa Tigressä sijaitseva huvipuisto Parque de la Costa viihdettä aurinkoiseksi päiväksi. Tigreen pääsee kätevimmin junalla Retirosta ja hintaa meno-paluu-lipuille kertyy alle 1e, sisäänpääsyn ollessa 75 pesoa.

KOULU

Heti alkuun täytyy mainita, että koulutuksen taso ei ole sellainen asia, jonka takia tämä vaihto-ohjelma kannattaa valita. Kurssit saa pääsääntöisesti läpi hyvinkin pienellä panostuksella ja ainakin meille tämä sopi hyvin. On myös itsestään selvää, ettei 4 kuukauden kurssi tee sinusta valmista Latinalaisen Amerikan kaupan osaajaa, mutta jonkinlaisen pohjan se tietysti antaa. Meille kurssi kuitenkin soveltui hyvin ja pääsimme tutustumaan tähän kiehtovaan mantereeseen, jonka tutkiminen muutoin Suomesta käsin olisi hankalaa. Tärkein asia, jonka opimme, oli se fakta että Argentiinassa on todella vaikeaa tehdä bisnestä.

Ennen varsinaisen koulunkäynnin alkamista, meille oli järjestetty viikon kestävä 'pehmeä laskeutuminen'. Viikon aikana opiskelimme espanjaa ihastuttavan Jimena Vignatin johdolla ja meillä oli seminaari aiheesta inflaatio ja sen vaikutus bisnekseen. Nämä asiat käytiin myös läpi myöhemmin lähes jokaisella kurssilla sekä vierailijaluennolla. Jos opiskelee kv-kauppaa tai markkinointia pääaineena, niin UADE:lla opetetut analysointitavat ja -menetelmät ovat ihan samaa kauraa. Pääpaino kursseilla pyrkiikin olemaan Latinalaisen Amerikan näkökannalla. Toisilla kursseilla opettajat onnistuvat tämän toteutuksessa hyvin, toisilla kursseilla opetus jää lähinnä vain

SWOT:in ja 4P:n teorian kertaamiseen ja siinä se. Suosittelenkin siis tulemaan tänne jo toisena vuonna, niin saa mielenkiinnon pysymään tunneilla.

Strategic Management in Latin America

Alkukurssilla meillä oli opettajana John Hudson. Hän oli aivan loistava ja puhui täydellistä englantia. Ennen pääsiäislomaa opettajan kuitenkin vaihtui Pedro Basaroon, joka pitää meille myös toista kurssia. Emme olleet kovin innoissamme tästä vaihdosta. Pedron tunneilla tehtiin caseja erilaisista yrityksistä ja sisältö oli liiankin yhtenevä Pedron pitämän Analyzing Argentinean Companies kurssin kanssa. Itse strateginen johtaminen jäi siis lopulta kokonaan uupumaan. Saimmekin tämän kurssin osalta rahat takaisin.

Marketing and Sales in Latin American Market

Tämä kurssi alkoi vasta pääsiäisloman jälkeen ja luennot kestivät maanantai-iltapäivisin 4h. Kurssia pitänyt Natalia oli räiskyvä persoona ja tunnit olivat erittäin mielenkiintoisia. Natalia sai parhaiten Latinalaisen Amerikan erityispiirteet luentoihinsa mukaan. Aivan loistava kurssi.

Analyzing Argentinean Companies

Pedro Basaro oli tämän kurssin pitäjä ja tämä oli ehkä helpoin kurssi koko kevään aikana. Neljänviiden hengen ryhmässä piti tehdä ryhmätyö, joka käsitteli jotain argentiinalaista yritystä. Kirjallista työtä ei tarvittu. Teimme vain neljän hengen ryhmässä PowerPoint esityksen, jonka kesto oli 20min.

Entrepreneurship in Latin America

Tämä Silvana Ramosin kurssi oli vähän puuduttava sillä asiat olivat aika pitkälti tuttuja - SWOTia. 4P:tä jne. Kävimme läpi todella paljon esimerkkejä eri yrityksistä ja tunneilla kävi vierailijoita. Lopputyönä oli vertailla kahta eri yritystä, joista toinen on argentiinalainen ja toinen suomalainen. Kurssin tarkoitus jäi kylläkin hieman epäselväksi meille.

Latin American Macroeconomic Overview

Sanna: Kevään tuskaisimmat tunnit vietin Carlos Gubermannin seurassa. Kansantalous meni ihan yli ymmärryksen. Sen lisäksi tunnit olivat mielettömän tylsiä, tehtävät vaikeita ja mietin, että kuinka paljon voi olla maailmassa erilaisia kuvaajia. Tällä kurssilla on oltava oikeasti todella kiinnostunut kansantaloudesta tai omistettava läppäri. Kurssin lopputyönä piti vertailla kahta maata ja esityksen pituus piti olla reilu 30min. Yllätykseksi kuitenkin sain tästä kurssista koko kevään parhaimman arvosanani.

Jani: Meidän ryhmämme Makroekonomian kiehtovaan maailmaan johdatti Soledad. Kurssiin oli yritetty mahdollistaa kaikki Latinalaisen Amerikan kansantaloudelliset erityispiirteet ja kriisit viimeisen 50 vuoden ajalta. Vauhti olikin melkoinen kansantaloustieteen termien lennellessä. Kurssin arvosana muodostui tuntiaktiivisuuden, helpohkon ryhmätyön ja rastiruutuun-tentin arvosanoista.

Business Law in Latin America

Sanna: Diego Fissore oli opettajana tässä lakikurssissa. Kurssilla käytiin läpi hyvin mielenkiintoisia esimerkkejä ja ainoana työnä oli tehdä parin kanssa 7 sivuinen case ja sen tekemiseen saimme aikaa kuukauden. Fissore saattoi puhua koko tunnin ajan yhdestä diasta, joten muistiinpanojen kirjoittaminen kannattaa.

Jani: Pablo Ianello luotsasi ryhmämme läpi Latinalaisen Amerikan lakipykäläviidakon omaperäisellä kimittävällä äänellään. Argentiinan yritysjuridiikkaa käsiteltiin muun muassa

Argentiinan yritysmuotojen, verotuksen pääpiirteiden, immateriaalioikeuksien ja työntekijän oikeuksien osalta. Pablo toimi lakikurssin avustavana opettajana, toisen kurssin Diegon ollessa kurssista vastaava opettaja. Opetuksessa tämä näkyi lähinnä siinä, että Pablo joutui pitämään luentonsa Diegon aivan kaameista kalvoista. Luennoilla seuraaminen ja muistiinpanojen tekeminen olikin kullannarvoista. Kurssin loppuarvosana muodostui lopussa tehdystä kotitentistä, jonka tekemiseen saimme apua ja vinkkejä viimeisellä luentokerralla.

Spanish

Alussa kaikilla oli tasokoe. Alkeisiin menivät ne, jotka eivät ole lukeneet espanjaa yhtään tai ainoastaan yhden kurssin. Keskitasossa oli meidän yliopiston Espanjan alkeet-, jatko- ja työelämän espanjaa kurssin käyneet. Jatkotasolla olivat pidemmälle edenneet opiskelijat, kuten ranskalaiset, jotka ovat opiskelleet espanjan kieltä saman verran kuin suomalaiset englantia.

Opetus ei ollut kovin johdonmukaista emmekä voi sanoa oppineemme ainakaan keskitason kurssilla kauheasti. Kurssin loppuarvosana muodostui välitentistä, loppudentistä ja suullisesta tentistä. Parhaiten espanjaa oppi katsomalla elokuvia ja sarjoja espanjankielisillä teksteillä sekä ravintoloissa punaviinilasin ääressä.

MATKUSTUS

Lentäminen on Etelä-Amerikassa kallista, joten teimme suurimman osan matkoistamme bussilla. Osan matkoista varasimme itse ja osan matkoista varasimme matkatoimiston kautta. Älkää tehkö samaa virhettä kuin me teimme ja ottako bussimatkoja matkatoimiston kautta. Lippujen kanssa oli pelkkiä ongelmia. Helppoimmalla pääsee, kun menee Alto Palermon ostoskeskukseen PLATAFORMA 10 ja varaa liput sieltä tai suoraan Retiron linja-autoasemalta. Vaihtoajan jälkeiset lentoliput varasimme Kilroy Travelsilta. Ainoa huono puoli näissä lipuissa oli, että kaikki lentomme olivat Santiagon kautta. Hinta kuitenkin oli kohdallaan ja hintaa BA - Santiago - La Paz, Cuzco - Lima - Santiago - Rio de Janeiro ja Rio de Janeiro - Santiago - BA lipuille tuli hitusen yli 800 euroa.

Kannattaa ottaa huomioon, että Argentiinassa alkaa olla viileä maaliskuun jälkeen, joten näin jälkeinpäin ajatellen olisi kannattanut käyttää poissaolot vuoden alussa ja nähdä matkakohteet lämpimän sään aikana eikä istua luennoilla.

Mar del Plata

Mar del Plata on Argentiinan suurin ja suosituin rantakaupunki n. 400km Buenos Airesista. Meno-paluu ykkösluokassa maksoi 40€ bussilla ja kesti 4h suuntaansa. Itse teimme matkamme maaliskuun ensimmäisenä viikonloppuna - VIRHE, SUURI VIRHE! Mar del Platan, kuten muidenkin pienempien viereisten kaupunkien high season ajoittuu tammi-helmikuuhun, jolloin myös säät ovat parhaimmillaan. Heti maaliskuun ensimmäisenä viikonloppuna Mar del Platan olivat vallanneet eläkeläiset. Mikäli siis eläkeläisetkään eivät ole se juttu, varaa aikaa heti vaihtoajan alkuun ja ota suunnaksi Mar del Plata sesonkiaikana tammi-helmikuussa. Sesonkiaikana siellä on kuulemma kaikki Buenos Airesin taskuvarkaata, joten älkää kantako ihmeitä mukanne. Taskuvarkaista pelottelu saattaa kuulostaa typerältä, mutta sen verran paljon tavaraa lähti niiden mukaan, ettei taskuvarkaista voi tarpeeksi varoitella. Me onneksi selvisimme muutamia pyykkejä lukuunottamatta ehjin nahoin.

Salta

Salta sijaitsee Argentiinan luoteisosassa Andien juurella. Matkaa linja-autolla Buenos Airesista kertyi 20 tuntia ja hintaa menolipulle ykkösluokassa 350 pesoa. Salta lisää jatkuvasti suosiotaan turistien keskuudessa, eikä suotta. Alueen nähtävyyksiin kuuluvat Purmamarca seitsemän värinen vuori, maailman korkeimmalla kulkeva juna - 'Tren a las Nubes' sekä Salinas Grandesin suolajärvi. Eikä tule unohtaa, että parhaat Argentiinan parhaat empanadat saa Saltasta!

Ushuaia

Pääsiäisloman jälkeen Janin matka jatkui Saltan kautta Ushuaiaan, maailman eteläisimpään kaupunkiin. Vaikka lentäminen Argentiinassa on melko kallista, ei vaihtoehtoja liiemmin jää mikäli aivan eteläisin Patagonia kiinnostaa eikä halua istua montaa vuorokautta bussissa.

Olimme jo etukäteen hyvin tietoisia mitä Ushuaialta halusimme - pingviinejä! Niinpä suuntasimme kohti satamaa, josta saimme varattua retken. Lähes kaikki matkanjärjestäjät tarjoavat retkiä katamaraaneilla pitkin Beagle Channelia sisällyttäen retkeen merileijonia, Ushuaian kuuluisaa majakkaa, merilintuja ja pingviinien katselua katamaraanista. Tämä ei kuitenkaan meille kelvannut, pingviinit on jo nähty. Niinpä menimme ainokaiseen toimistoon, jonka valikoimiin kuului kierrokset saarelle, jolla pystyimme kävelemään pingviineiden seassa.

Olimme myös etukäteen päättäneet sivistää itseämme käymällä Ushuaian historiasta kertovassa End of the World -museossa. Itsensä sivistämistä suurempana houkuttimena taisi kuitenkin toimia museosta saatava kuuluisa End of the World -leima joka on nyt lätkäistynä johonkin passin takasivulle. Koska reissun teemaksi oli jo pitkälti muodostunut "Pää kolmantena jalkana - mahdollisimman paljon, mahdollisimman vähässä ajassa" oli hyvä jatkaa valitulla linjalla. Niinpä museosta matkatoimistoon ja bussiliput maanantaiaamulle kello 5.00 Ushuaista El Calafateen.

Kävimme viimeisenä aamuna 825 metrin korkeudelle olevalla Martial Glacerialla ja katselimme sieltä avautuvia näkymiä Ushuaian kaupunkiin ja koko ympäröivään Tulimaahan. Näin kolme kuukautta pihviä syöneenä voi sanoa, että reippailu vuorelle teki melko hyvää. Vuorilta matka jatkui kohti reissun huipennusta, pingviinisaarta. Vuorella hikoiluiden jälkeen 4 eurolla edellisenä päivänä vuokraamani toppatakki tuli tarpeeseen, vaikkakaan missään vaiheessa ilma ei ollut niin kylmä, mitä maailman eteläisimmältä kaupungilta olisi voinut olettaa. Parin tunnin matka pingviinisaarelle taitui pikkubussin rattoisasti takapenkiltä Tulimaan maisemia katsellen. Matka-ajankohtamme pingviineiden katseluun ei ollut ihanteellinen, sillä suurin osa Ushuaiassa pesivistä yli 10000 Magellanin pingviinistä lähtee maaliskuun lopussa talvea karkuun pohjoiseen. Silti viimeisten pingviineiden joukossa oli toistasataa yksilöä, eli ilman pingviinien näkemistä ja pingviinien vierellä tsippailua reissulta ei tarvinnut kuitenkaan poistua.

El Calafate

Vaikka matka Ushuaista El Calafateen ei ole pitkä (tai ainakaan kartalta katsottuna se näyttää melko mitättömältä) kestää matka lähes 20h. Osaltaan tämä selittyy sillä, että suoraa maantieyhteyttä mantereella olevan Argentiinan ja Argentiinan Tulimaan välillä ei ole, vaan suuri osa matkasta tehdään Chilen puolella. Tämä taas edellyttää kahta rajatarkastusta, jotka kestävät rajavartijoiden virkaintoisuudesta riippuen puolesta tunnista lähemmäs kahteen tuntiin. Toisaalta aikaa selittää osaltaan se, että yhteys ei ole suora vaan bussia joutuu vaihtamaan Argentiassa, Atlantin rannalla sijaitsevassa Rio Gallegoksessa. Kolmanneksi matkan kestoon vaikuttaa se, kuinka sopivasti bussi saapuu Tulimaasta mantereelle kuljettavalle lossille.

Menimme Los Glaciaresin kansallispuistoon, jossa tiesimme olevan paljon jäätä, ja sitähan siellä riittikin Perito Morenon jäätikön muodossa. Perito Morenon jäätikkö on yksi Etelä-Patagonian jääkentän 48:sta jäätiköstä. Nämä 250:n neliökilometrin jäätiköt ovat maailman kolmanneksi suurin makean veden reservistä. Lisäksi Perito Morenon jäätikkö on yksi Etelä-Patagonian jääkenttien kolmesta jäätiköstä, jotka edelleen jatkavat laajenemistaan. Kävimme veneretkeltä ja sieltä jatkoimme maisemareitille, josta jäätikkö avautui koko laajuudessaan. Kaiken suurimman ilon jäätiköstä olisi varmasti saanut osallistumalla minipatikoinnille itse jäätikön päälle, mutta tämä jäi meiltä tällä kertaa väliin. Olimme etukäteen hyvinkin epäileväisiä, että riittääkö yksi päivä El Calafatessa ja jäätiköillä mihinkään. Hyvin riitti, ja ensimmäinen päiväkin meinasi tuntua puuduttavalta kun jäätiköitä oli katsellut 5 tuntia. Mikäli reissuun olisi halunnut lisätä retkeilyn jäätiköllä, olisi toinen päivä voinut olla tarpeen.

Perito Morenon jäätikkö

Bariloche

Vappuna suuntasimme Barilocheen, joka oli milettömän ihana paikka. Käytiin vaeltamassa ja ratsastamassa siellä. Jos olisimme menneet jo aikaisemmin, niin aktiviteettien määrä olisi ollut paljon suurempi. Tarkoituksena oli mennä Barilocheen Puerto Madrynin kautta, jotta olisimme nähneet pingviinit, mutta PINGVIINIT LÄHTEVÄT PUERTO MADRYNISTÄ HUHTIKUUN ALUSSA. Tätä emme tiedäneet ennen huhtikuun loppua, joten minulta (Sanna) jäi pingut näkemättä.

Iguazú

Kahden viikon pääsiäisloman aluksi lähdimme pohjoiseen, kohti 1234km päässä odottavia Iguazun putouksia. Matka-ajassa tämä tarkoitti noin 17h suuntaansa ja hintaa toisen luokan 'Cama Ejecutiva' meno-paluu-lipuille kertyi noin 110e.

Paradise

Niin ihmeelliseltä kuin se näin reissun jälkeen tuntuukin, Iguazun putoukset eivät missään vaiheessa olleet itsestäänselvä valinta matkakohteeksi. Itse asiassa vielä Suomessa mietimme, voiko olla parin sadan euron ja 17h suuntaansa olevan bussimatkan arvoista lähteä katsomaan jotain sademetsää, varomaan malariahyttysiä ja ihmettelemään tippuvaa vettä. Jälleen kerran, nämä pienessä päässä pyörineet epäilykset eivät olisi voineet olla väärässä! Iguazun putoukset ovat ehdoton kohde kaikille Latinalaisessa Amerikassa vieraileville.

"Iguazu, absolutely worth stolen purse and visa card and passport and UADE-card and apartmentkey and 200 pesos" -Gus Tel 24.3.2010

Mendoza

Meno-paluu bussilla maksoi 120€ ja kesti 13h suuntaansa. Mendozaan, Argentiinan suurimmalle ja kuuluisimmalle viinintuotantoalueelle, suuntasimme pääsiäisloman ensimmäisellä viikolla.

Jo alkuvaihdosta olimme olleet ennalta fiksuja ja varanneet bussilippumme paikallisen matkatoimiston Alejandron kautta, sillä eihän nyt helpommalla voisi päästä kun tilaamalla liput englanniksi suoraan matkatoimiston kautta?? Tai, siinä vaiheessa kun toimistolla on ravannut 6 kertaa ja joka jumaliuden kerta matkatoimiston apina on tilannut liput väärään luokkaan tai ei ole onnistunut tilaamaan mitään, voi olla melko varma ettei tarvitse toista kertaa tilata mitään toimistosta mitään. Mutta lopulta siis saimme tälle välille vaatimamme ykkösluokan liput ja ne todellakin olivat koko hintansa arvoiset. 180 astetta taipuvat tuolit, omat näytöt ja jopa bussiyhtiön oma viini.

Mendozaan saavuimme hyvissä ajoin perjantaiamuna ja hostellilta saimmekin varailtua samalle päivälle kierroksen kahdelle viinitilalle, oliiviöljyvalmistamolle ja suklaatehtaalle (joka oppaan päätöksellä vaihtui johonkin luomuruokatilaan, reilu peli). Ensimmäinen viinitila olikin kaikkien odotusten arvoinen. Hyvää englantia puhuva opas, selkeä kierros ja opettavainen viinimaistelu. Tilalta mukaan tarttuikin tammitynnyrissä kypsytetty Malbec, jonka kohtaloksi koitui Valparaison bussiaseman laattalattia. (Hyvälle se tuoksui, mutta ei siitä sen enempää.) Tämä Don Arturon tila olikin kierroksen parasta antia ja jäi osaltamme Mendozan ainoaksi viinikierrokseksi.

Etukäteen olimme päättäneet käyttää yhden päivän raftingille ja heti viinikierrokselta saavuttuamme varailimme koko porukalle lauantaiksi koskenlaskua. Matka koskelle ja Andien juurelle kesti noin tunnin ja maisemat paikalla olivat upeat! Itse koski olisi saanut olla huomattavasti hurjempi, sillä eihän tuosta kyydistä edes tippunut kukaan! Ja kun koskenlasku ei meistä suurimmalle osalle tarjonnut tarpeeksi adrenaliiniä, ei viimeiselle päivälle jäänyt kuin yksi vaihtoehto - laskuvarjohyppy! Hintaa koko touhulle kuljetuksineen, 3300 hypyn ja dvd:n kanssa tulisi olemaan 960 pesoa.

Rafting!!

Chile

Meno-paluu Mendozasta Santiagoon bussilla maksoi 40€. Jatkoimme Mendozasta Chilen puolelle samalla reissulla pääsiäislomalla. Yhden suuntanen matka Andien yli kesti noin 8 tuntia ja ainakin toiseen suuntaan matka kannattaa näkymien vuoksi tehdä päiväsaikaan. Kuten edellä mainittua, Santiago oli myös välilaskupaikkana kaikilla loppulomamme reissuilla, joten etenkin Santiagon lentokenttä tuli hyvinkin tutuksi.

Chilessä vietimme kolme yötä tyynenmeren rannalla Valparaisossa ja jätimme Santiagon tutkimisen suosiolla vähemmälle. Vaikkei Valparaisossa, ja Chilessä yleensäkin ollut suurempia vikoja, ei se kolahtanut meihin läheskään samaan tapaan kuin muut Latinalaisen Amerikan maat. Osasyynä tähän varmasti olivat jo huhtikuussa viilenneet ilmat, ja se ettei Chile oikeastaan tarjonnut mitään erikoista. Mikäli siis Chilen vierailu kiinnostaa, suosittelisimme tekemään reissun jo ennen pääsiäislomaa, jolloin ilmatkin ovat varmuudella paremmat.

Uruguay

Lautamatkat Buenos Airesista Coloniaan otimme Colonia Expressin kautta (myös Buquebusin lautat menevät Uruguayhin, mutta ne ovat kalliimpia). Coloniasta matka jatkui saman yhtiön linja-autolla Montevideoon. Onnistuimme nappaamaan jonkun erikoistarjouksen ja hintaa meno-paluulipulla Buenos Airesista Montevideoon oli 30€.

Uruguay oli Chilen lisäksi toinen Latinalaisen Amerikan valtioista, joka ei ainakaan Janiin suuremmalti iskenyt. Matkustimme Uruguayhin heti vaihtomme alkuvaiheessa helmikuun ensimmäisenä viikonloppuna. Vaikka olimme olleet Buenos Airesissa vain pari viikkoa, tuntui Uruguayn pääkaupunki Montevideo kuin tyhjältä aavekaupungilta. Lauantaina keskustassa kävellessämme lähes kaikki liikkeet olivat suljettuina ja koko keskustan alueella törmäsimme vain muutamiin ihmisiin. Positiivisina puolina Montevideosta voidaan mainita rannat (joskin uimavesi on lähes uimakelvotonta) ja Medio y Medio, kuohuviinin ja valkoviinin sekoitus, jota löytyi kauppahallin lähellä olevista ravintoloista.

Mikäli tulevanakin vuonna yritysvierailu UPM:n sellutehtaalle Frey Bentosiin järjestetään, suosittellemmekin mitä lämpimimmin käyttämään tämän tilaisuuden hyväksi ja käymään tällöin

hakemassa Uruguay'n leimat passiin. Lisäksi kuulimme paljon hyvää Punta del Esten rantakaupungista, joka varmasti olisi parempi valinta kuin Montevideo tai Colonia.

Bolivia

Olimme molemmat siirtäneet paluulentopäiväämme kolmella viikolla, jolloin reissailuun jäi koulun loputtua aikaa paria päivää vajaa kuukausi. Tästä ajasta puolet olimme päättäneet käyttää Bolivian ja Perun tutkimiseen ja viimeiset pari viikkoa rantalomailuun Rio de Janeirossa. Ennen lähtöämme Boliviaan useampi kuin yksi esitti saman kysymyksen ”Miksi Boliviaan? Siellä saa vaan vatsataudin ja siellä on köyhää.” Onkin totta, että vatsataudilta Boliviassa ei välty jos syöksyy syömään päätä pahkaa ulkoilmakojuille tai erehtyy taltuttamaan janoaan kraanavedellä.

Näiden ”vaarojen” takana odottaa kuitenkin ainutlaatuinen Bolivia, joka yllätti meidät positiivisesti. Kävimme katsomassa maailman suurinta hiekka-aavikkoa (Salar de Uyuni), Jani pyöräili maailman vaarallisimmalla tiellä, kävimme katsomassa naisten vapaapainia, söimme laamaa, kärsimme 4000m korkeudesta ja vietimme ehkä pisimmän päivän ikinä Titicaca-järvellä sijaitsevalla Isla del Sol saarella, jossa emme suosittele yön viettämistä tai saaren läpi kävelyä. Kaikki oli Boliviassa halpaa ja matkalaukut täyttyivät laamapipoilla, -hanskoilla ja -villasukilla.

Peru

Boliviasta jatkoimme matkaamme linja-autolla kohti Perua ja Cuscon kaupunkia. Mikäli sekä Bolivia että Peru kiinnostavat, suosittelimme lämpimästi linja-autoilla matkustamista kalliiden lentojen sijaan. Bolivian La Pazista (kuten myös Copacabanalta) pääsee useamminkin yhtiön kyyditsemänä Perun puolelle Cuscoon tai Arequipaan.

Koska olimme viettäneet Boliviassa odotettua kauemmin, Perun tutkimiseen aikaa jäi vain muutama päivä. Tänä aikana teimme 150 € maksavan 2 päivän ja 1 yön retken Machu Picchulle. Pakettimme sisälsi ensimmäisen päivän kiertoajelun kahteen inkakohteeseen (Pisac ja Ollantaytambo), junaliput Ollantaytambo-Aguas Calientes-Ollantaytambo, majoituksen Aguas Calientesissa ja autokyydin takaisin Ollantaytambosta Coscoon. Toisena päivänä aloitimme Machu Picchulle kiipeämisen reippaana kellon lähestyessä 04.00 ja olimmekin ensimmäisten joukossa ottamassa postikorttikuviamme porttien avautuessa kuudelta.

Mikäli kunto ja aikataulu antavat periksi, on myös 4 päivää kestävä Inkatrail -vaellus varmasti tekemisen arvoinen. Mikäli aikataulu ei kuitenkaan anna periksi näin monen päivän kiipeämistä, voimme suositella vastaavan junaretken tekemistä Machu Picchulle.

Brasilia

Kahden viikon kehitysmaakerroksen jälkeen suuntasimme Cuscosta Liman ja Sao Paolon kautta Rio de Janeiroon. Kun Perun ja etenkin Bolivian jälkeisestä hintashokista oli toivuttu tarjosi Rio erinomaiset mahdollisuudet auringonpalvontaan. Majoituimme koko Riossa olon ajaksi Ipanemalle, jota voimme suositella turvallisena, joskin hieman kalliimpana kuin esimerkiksi Copacabanaa.

Rion lisäksi vietimme kolme yötä Buzioksen rantakaupungissa, joka oli ihan kiva ja rauhallinen kylä. Rannat olivat hienoja ja vesi puhtaampaa kuin Riossa.

YHTEENVETO

JAMK:in järjestämä vaihto-ohjelma Buenos Airesiin tarjoaa elämyksiä ja kokemuksia, joihin ilman tätä vaihto-ohjelmaa harvoilla olisi mahdollisuutta. Puoli vuotta toisella puolella maailmaa antaa

loistavan mahdollisuuden tutustua aivan uuteen kulttuuriin, uusiin ihmisiin sekä siihen oikeaan ja täydelliseen bife de lomoon. Kulkuyhteydet Buenos Airesista muualle Argentiinaan ja ympäri Latinalaista Amerikkaa ovat mitä parhaimmat, ja nämä yhteydet todellakin kannattaa käyttää hyödyksi. Meillä oli mahtava puoli vuotta. Suosittelemme ehdottomasti Buenosiin lähtemistä!